

Can, F. ve Bozgün, K. (2020). Yaşam boyu öğrenme ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 122-133. <http://dx.doi.org/10.46321/bugu.9>

YAŞAM BOYU ÖĞRENME ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMUNUN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatih CAN

Amasya Üniversitesi fatih.can@amasya.edu.tr ORCID

Arş. Gör. Kayhan BOZGÜN

Amasya Üniversitesi kayhan.bozgün@amasya.edu.tr ORCID

Öz

Günümüz dünyasında, insanların kendi sorunlarıyla mücadele etmeleri, kendilerini geliştirmeleri, yaşadığı döneme ayak uydurmaları ve bilgi donanımlarını güçlendirmek amacıyla öğrenmeyi süreklilik arz eden bir biçime dönüştürmesi kaçınılmaz bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme düzeylerini belirlemek için Drewery vd. (2017) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”ni Türkçeye uyarlamaktır. Ölçeğin İngilizce formu, hem İngilizce hem Türkçe bilen alanında uzman iki kişi tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Form, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden bir öğretim elemanı tarafından da incelenmiş ve pilot çalışma öncesinde uzman görüşü alınmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında öğrenimlerine devam eden 217 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliği DFA [Doğrulayıcı Faktör Analizi] ile güvenirliği ise SPSS programında güvenirlik analizleri ile incelenmiştir. “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”nin ölçüt bağımlı geçerliği “Akademik Özyeterlik Ölçeği” (Yılmaz vd., 2007) kullanılarak incelenmiştir. Buna göre çalışma grubunda, “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”nin alt boyutları ile “Akademik Özyeterlik Ölçeği” toplam puanı alt boyutları arasında orta düzeylerde pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları için düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ile iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış ve ölçeğin güvenilir olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe formunun orijinal yapıya uygun olarak aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışmada Türk kültürüne uyarlaması geçerlik ve güvenirlik çalışmalarıyla kanıtlanmış olan Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği, meslek hayatına atılacak olan üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme düzeyini belirlemede kullanılabilir. Çalışmadan elde edilen bulgular yorumlanarak tartışılmış ve ortaya çıkan sonuçlara göre bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yaşam boyu öğrenme, akademik özyeterlik, doğrulayıcı faktör analizi, üniversite öğrencileri.

VALIDITY AND RELIABILITY OF LIFELONG LEARNING SCALE'S TURKISH FORM

Abstract

In today's world, it reveals the necessity of continuous learning in order to help people struggle with their own problems, improve themselves, keep up with the period they live in and strengthen their knowledge. The purpose of this study is to determine the lifelong learning levels of university students by Drewery et. al. (2017) to adapt the "Lifelong Learning Scale" developed in Turkish. The English form of the scale has been translated into Turkish by two experts in both English and Turkish. The form was examined by a faculty member from the Guidance and Psychological Counseling department and expert opinion was obtained before the pilot study. The sample group of the study consists of 217 students who continue their education in Amasya University Faculty of Education in the 2019-2020 academic year. The construct validity of the Turkish form of the scale was determined by CFA [Confirmatory Factor Analysis]; reliability was analyzed with reliability analysis in SPSS program. The "Lifelong Learning Scale" was examined using the "Academic Self-Efficacy Scale" (Yılmaz et al., 2007) for criterion-related validity. Accordingly, in the study group, there was a moderately positive relationship between the sub-dimensions of the "Lifelong Learning Scale" and the sub-dimensions of the "Academic Self-Efficacy Scale". Corrected item total correlations and internal consistency coefficients were calculated for the reliability studies of the scale and it was seen that the scale was reliable. The findings show that the Turkish form of the scale measures the same structure in accordance with the original structure. In conclusion, the "Lifelong Learning Scale" is adapted to Turkish culture with the validity and reliability studies in this study can be used for university students who will start the profession. The findings obtained from the study were interpreted and discussed and some suggestions were made according to the results.

Keywords: Lifelong learning, academic self-efficacy, confirmatory factor analysis, university students.

Ø. Giriş

"Öğrenme, insan yaşamında dinamik bir süreç olarak öne çıkmaktadır. İnsanlar, çevreleriyle etkileşimleri sonucu bilgiyi alıp zihninde işleyerek yeni bilgi ve beceriler öğrenmektedir. Öğrenme sonucunda ise zihinde başlayan değişim, davranış ve tutumlara doğru ilerlemektedir" (Güneş, 2017, s. 4). Günümüzde öğrenme kavramının öneminin her geçen gün arttığı ve öğrenmenin yaşamın bir vazgeçilmezi ya da bir zorunluluğu hâline geldiği rahatlıkla söylenebilir. Değişen, gelişen ve daha modern bir hâle gelen günümüz dünyasında, insanların kendi sorunlarıyla mücadele etmeleri, kendilerini geliştirmeleri, yaşadığı döneme ayak uydurmaları ve bilgi donanımlarını güçlendirmek amacıyla öğrenmeyi süreklilik arz eden bir biçime dönüştürmesi kaçınılmaz bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü öğrenme, yaşam boyu değişerek ve gelişerek devam eden bir süreci içinde barındırmaktadır.

"Yaşam boyu öğrenme kavramı, insanların kendilerini değiştirme, geliştirme ve yenileme istek ve gayretleri sonucu ortaya çıkmış bulunmaktadır" (Lambeir, 2005). "Yaşam boyu öğrenme kavramı, ilk olarak Grundtvig tarafından ileri sürülmüş ve bu kavramın temel hususlarını Commenius'un görüşleri meydana getirmiştir" (Wain, 2000). Yaşam boyu öğrenmenin ortaya çıkışında ve yaşam boyu öğrenmeyi gerekli kılan birçok unsur bulunmaktadır. Bu unsurlardan ilki ekonomik nedenlerdir. "Günümüzde artık bilgi ekonomisi oldukça etkin bir biçimde işlemektedir. Bilgi, her geçen gün yenileşmekte ve gelişmektedir. Bu anlamda bilgiye ulaşma ve bilgiyi yenilemede bilgi ekonomisine ayak uydurulması

gerekmektedir” (Gündoğan, 2003). “Bir diğer unsur ise iş gücü ve istihdamdır. Her geçen gün iş verenler daha nitelikli ve bilgi donanımı yüksek olan kişileri istihdam etmekte ve dolayısıyla bireyler de her geçen gün iş gücü ve istihdama katılma çabası içinde kendini daha nitelikli bir hâle getirmek için geliştirmektedir” (Özcan, 2008). Bir başka unsur da dünyadaki değişim ve gelişimdir. “Hızlı değişen ve gelişen bilgi hızına ulaşmak için yaşam boyu öğrenme gerekli bir durum arz etmektedir” (Akkuş, 2008). Demokratikleşme unsuru da yaşam boyu öğrenmenin ortaya çıkışında etkili olmuştur. “Düşünen, sorgulayan, özgür ve kendinden emin bireylerin yetiştirilmesinde de bilgiyi yenileme ve bilgiye ulaşma oldukça önemlidir. Bunu gerçekleştirebilmek ise yaşam boyu öğrenme ile mümkündür” (Duman, 2006). Son olarak ise kişisel ilgi ve ihtiyaçlar da önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. “Kişinin ilgi ve isteği doğrultusunda yeni bilgi, deneyim ve tecrübeler edinerek kendini geliştirmesi bakımından da yaşam boyu öğrenmeye mutlaka ihtiyacı olacaktır” (Akkuş, 2008). Yaşam boyu öğrenme kavramının ortaya çıkmasında önemli olan bu hususlar, aynı zamanda yaşam boyu öğrenmenin avantajları olarak da gösterilebilir. Yaşam boyu öğrenmenin avantajları arasında, öğrenme için sürekli bir istek oluşturmaları; problem çözme becerisi geliştirmesi; sosyal, kültürel ve ekonomik değişim ve gelişimlere duyarlı ve de bu değişim ve gelişimlere ayak uydurabilen bireyler yetişmesi; kişisel gelişim ve doyum sağlama gibi durumlar sıralanabilir.

En basit tanımıyla yaşam boyu öğrenme, “Bireyin yaşamını devam ettirdiği süreç içerisinde öğrenmeye karşı olan ilgi ve eğiliminin var olmasıdır” (Yılmaz, 2016). “Yaşam boyu öğrenme; bireyin ister sosyal, ister toplumsal, isterse de genel yaşamında olsun mevcut bilgi, kazanım ve yeteneklerini geliştirmek maksatlı, kesintisiz olarak devam eden bir öğrenme sürecinin bütününe içine almaktadır” (Commission of the European Communities, 2000). Çünkü “Yaşam boyu öğrenme, bireyin henüz çocuk yaşlarda başlayan, almış olduğu tüm formal eğitimleri içine alan ve bağımsız öğrenmeyi de muhakkak sınırları içerisine almaktadır” (Ayhan, 2006). “Aslında yaşam boyu öğrenme, örgün eğitim ortamlarında elde edilen bilgilerin eksiklik ya da yetersizlik arz etmesi durumunda yeni beceri ve yeteneklerin ortaya çıkarılması olarak da görülebilir” (Berberoğlu, 2010). “Bu doğrultuda yaşam boyu öğrenme; bireyin yaş, sosyal statü gibi özellikleri dikkate alınmaksızın her türlü eğitim seviyesinde ve her ortamda gerçekleştirilebilecek bir öğrenme sürecidir” (Aksoy, 2008). “Ancak bireyin yaşam boyu öğrenme becerilerinin, daha ileri bir seviyeye çıkarılabilmesi ve de bu becerilerin daha ileri taşınabilmesi için, bireyin hâlihazırdaki mevcut durumunun da çok iyi analiz edilmesi gerektiği unutulmamalıdır” (Arslan, Sarıkaya ve Vatanser, 2016). Bu anlamda, bireyin yaşam boyu öğrenmeye karşı eğilimli, istekli ve istikrarlı bir durum sergilemesi bakımından mevcut durumunun göz önüne alınması, yaşam boyu öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi adına olumlu sonuçlar ortaya çıkaracağı göz ardı edilmemesi gereken bir husus olarak öne çıkmaktadır.

“Dil öğrenen bireylerin dil edinimlerinde sergiledikleri yaşam boyu öğrenmeye karşı eğilimleri, başarı düzeylerini de etkilemektedir” (Cevher, Atagül ve Enser, 2016). Yaşam boyu öğrenme eğiliminin dil ediniminde etkili olduğu muhakkaktır. Bu nedenle yaşam boyu öğrenme ile ilgili eğitim alanında çeşitli düzenlemeler yapılarak, eğitim altyapısı geliştirilip olgunlaştırılarak genelde dil öğretiminde, özelde ise Türkçe öğretiminde yaşam boyu öğrenmeden faydalanılabilir. Yaşam boyu öğrenmenin, eğitim sistemi içinde tamamen yer almasını sağlayarak ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim programlarına dahil edilmesi ve bu eğitim programlarında ders olarak aşamalı bir biçimde yer alması öğrenme öğretme sürecine yeni bir boyut kazandıracaktır. “Özellikle, yükseköğretim kurumlarında yaşam boyu öğrenmenin mevcut durumundan daha fazla etkin hâle getirilmesi ve öğrenme-öğretme

süreçlerinin de yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi, olumlu sonuçlar ortaya çıkaracaktır” (Coşkun, 2009, s. 192). Bu anlamda tüm eğitim düzeylerinde ve özellikle de yükseköğretimde, yaşam boyu öğrenmeye daha fazla önem verilmesi, bireylere daha geniş bir öğrenme alanı ve kolaylığı da sağlayacaktır. Daha özelde ise Türkçe öğretiminde yaşam boyu öğrenmenin imkânlarından faydalanılması, Türkçe öğrenenlerin avantajına bir durum oluşturacaktır.

Çalışmaya konu olan “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”, bireylerin yeni ve farklı bilgileri edinme isteğini, öğrenmeye motive olmalarını, karşılaştıkları problemleri çözme becerilerini ve kararlılıklarını, öğrenme yollarını kendilerinin belirlemeleri ve genel öğrenme eğilimlerini, isteklerini tüm yaşama yayma konusunda nasıl bir tutum sergileyeceklerini belirleme bakımından bilgi edinmede oldukça etkili bir veri toplama aracı olması yönüyle önem teşkil etmektedir.

Literatürde, yaşam boyu öğrenme ile ilgili uyarlanmış ya da geliştirilmiş olan Türkçe ölçek çalışmaları incelendiğinde, yaşam boyu öğrenme eğilimi (Coşkun, 2009; Arslan, Sarıkaya ve Vatansever 2016; Erdoğan ve Arsal, 2016); yaşam boyu öğrenme ölçeği (Engin, Kör ve Erbay, 2017; Boztepe ve Demirtaş, 2016); etkili yaşam boyu öğrenme ölçeği (Gunuc, Odabaşı ve Kuzu, 2014) gibi farklı yapıları değerlendiren çalışmalar olduğu görülmektedir. Tamamı üniversite öğrencileriyle yürütülmüş olan bu çalışmaların; yaşam boyu öğrenmeyle ilgili olarak genel anlamda öğrenme, eğilim, yeterlik gibi boyutları ayrı olarak değerlendirdiği görülmektedir. Ancak yaşam boyu öğrenmeyi farklı boyutlarla birlikte değerlendiren bir ölçeğe ise rastlanmamıştır. Karşılaşılan bu eksikliği giderebilmenin çalışmanın esas amaçlarından olduğu söylenebilir.

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenmelerinin azim, öğrenme motivasyonu, üstbilgi ve öz yönetim gibi farklı boyutlarla belirlenmesi için, Türkçeye uyarlaması yapılan “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”nin alanla ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1. Yöntem

1.1. Örneklem

Ölçeğin verileri üniversite öğrencilerinden oluşan 217 kişiden toplanmıştır. 2019-2020 eğitim öğretim yılında Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde; Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde öğrenimlerine devam eden bu öğrencilerin 166’sı (%76.5) kadın iken; 51’i erkektir (%23.5). Öğrencilerin yaş aralığı 18 ile 31 arasında değişmekte olup ortalama yaşları 20.63’tür (*sd*: 1.79).

1.2. İşlem

David Drewery ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek ölçeğin Türkçeye adaptasyonu için izin istenmiştir. Alınan izin sonrasında, ölçeğin İngilizce formu hem İngilizce hem Türkçe bilen alanında uzman iki kişi tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Taslak Türkçe formu araştırmacılar tarafından incelendikten sonra üzerinde görüş birliğine varılan çeviri ifadeleri taslak formda bırakılıp diğer ifadeler çıkarılmıştır. Ayrıca, bazı ifadelerinin Türkiye kültüründe anlam farklılaşması yaratacağı düşünülerek birebir çeviri yerine sözcüklerin uyarlanması yoluna gidilmiştir (Behling ve Law, 2019). Form, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünden bir öğretim elemanı tarafından incelenmiş ve pilot çalışma öncesinde uzman görüşü alınmıştır. Ölçek, 8 kişilik bir öğrenci grubu üzerinde uygulanmış ve öğrencilerden anlaşılmayan bir ifadenin olmadığı yönünde geri bildirim alındıktan sonra ölçeğin son şekli oluşturulmuştur.

1.3. Veri Toplama Araçları

Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (YBÖ): Öğrencilerin iş hayatına atılmadan önce yaşam boyu öğrenme özelliklerini ne düzeyde taşıdığını belirlemek için Drewery *vd.* (2017) tarafından geliştirilen ölçme aracı; azim, öğrenme motivasyonu, üstbilis ve özyönetim alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçek 12 madde içermektedir ve ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 60'tur. Ölçekten alınan puan arttıkça işten alınan doyumun ve iş performansının arttığı görülmüştür (Drewery *vd.*, 2017). Ölçek beşli Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir (1= "kesinlikle katılmıyorum" - 5= "kesinlikle katılıyorum" arasında). Ölçeğin hesaplanan iç tutarlılık katsayısı sonucunda güvenilirliği .83 olarak bulunurken; bu çalışmada .90 olarak hesaplanmıştır ve bu durum ölçeğin mükemmel düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir (Yockey, 2016). Ölçekten örnek bir madde "Beklenmedik sorunlar ortaya çıktığında onların üstesinden gelerek çözebilirim" şeklindedir.

Akademik Özyeterlik Ölçeği: Jerusalem ve Schwarzer (1981) tarafından geliştirilen ölçek yedi maddeden oluşmakta ve 7. maddesi ters olarak kodlanmaktadır. Ölçme aracındaki ifadelerin bireye ne derece uyduğu dörtlü Likert tipi derecelendirmeyle cevaplandırılarak ölçülmektedir (1= "bana hiç uymuyor" - 4= "bana tamamen uyuyor" arasında). Ölçekten alınabilecek puanlar 7 ile 28 arasında değişmekte olup alınan yüksek puan akademik özyeterliliğin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda Yılmaz *vd.* (2007), ölçeğin Türkiye örneğinde kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Araştırmacılar, ölçeğin güvenilirlik katsayısını .79 olarak hesaplarken; bu çalışmada da .79 olarak belirlenmiştir ve bu durum kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe işaret etmektedir.

1.4. Verilerin Değerlendirilmesi

Veri analizlerinden önce her bir katılımcının veri formu gözden geçirilerek uygun yanıtlamayan 13 katılımcının verileri veri setinden çıkarılmıştır. Toplanmış veriler, SPSS programı kullanılarak doğruluk, kayıp değerler, aykırı değerler açısından incelenmiştir. Verilerin çok az kısmında kayıp veri bulunan veri setlerine medyan ataması gerçekleştirilmiştir. Ölçme aracının Türkçe formunun yapı geçerliği DFA [Doğrulayıcı Faktör Analizi] ile; güvenilirliği ise SPSS programında güvenilirlik analizleri ile incelenmiştir. Ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliği ile ilgili bilgilere bulgular bölümünde yer verilmiştir.

2. Bulgular

2.1. Betimsel İstatistikler

Araştırmada yer alan katılımcıların cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş ve eğitim aldıkları bölümleri ile ilgili bulgulara Tablo 1'de yer verilmiştir:

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin İstatistikler

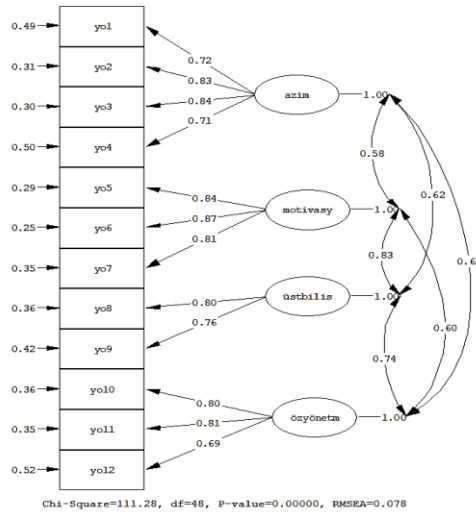
Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Erkek	51	23.5
	Kadın	166	76.5
Bölüm	Okul Öncesi Öğretmenliği	67	30.9
	Sınıf Öğretmenliği	77	35.5
	Türkçe Öğretmenliği	73	33.6
Sınıf	1	50	23.0
	2	48	22.1
	3	63	29.0
	4	56	25.8

Tablo 1'e göre çalışmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin genel olarak kadın olarak dağıldığı, 77'sinin (%35.5) Sınıf Öğretmenliğinde, 73'ünün (%33.6) Türkçe Öğretmenliğinde ve 67'sinin (%30.9) Okul Öncesi Öğretmenliğinde oldukları; sınıf düzeyine göre 50'sinin (%23.0) 1. sınıfta, 48'inin (%22.1) 2. sınıfta, 63'ünün (%29.0) 3. sınıfta ve 56'sının (%25.8) 4. sınıfta öğrenim gördükleri görülmektedir.

2.2. YBÖ Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

2.2.1. Yapı Geçerliği

YBÖ ölçeğinin yapı geçerliği için 12 madde ve dört alt boyut kullanılarak birinci düzey DFA analizi uygulanmış ve Şekil 1'de faktör yüklerinin yer aldığı modele yer verilmiştir. Tablo 2'de öğrencilerin sosyal-duygusal gelişim, akademik azim ve öznel iyi oluş toplam puan ortalamaları ile standart sapma değerleri görülmektedir.

Şekil 1: YBÖ ölçeği DFA analizi modeli – standartlaştırılmış faktör katsayıları

Şekil 1'deki diyagrama göre, YBÖ ölçeğinin standartlaştırılmış faktör yük değerlerinin .69 ile .87 arasında değiştiği görülmüştür. Buna bağlı olarak da gözlenen değişkenlerin hata varyansları .25 ile .52 arasındadır. Ölçekteki maddelerin t-değerlerinin 10.74 ile 15.41 arasında dağıldığı belirlenmiştir. Ölçme aracının model sonucunda üretilen uyum indeksi değerlerinin uygun aralıklarda bulunduğu tespit edilmiştir, ($\chi^2/sd= 1.76$; RMSEA<.08, CFI>.95; NFI>.95). DFA analizi sonucunda RMSEA değeri .05 ile .08 arasında olduğu için kabul edilebilir; CFI, NFI, NNFI gibi uyum indeksi değerleri .95 ve üzerinde olduğu için mükemmel olarak değerlendirilmektedir (Kline, 2015; Tabachnick ve Fidell, 2014). Uyum indeksleri ve faktör yapıları birlikte değerlendirildiğinde YBÖ ölçeği Türkçe formunun dört alt boyut ve 12 maddeli yapısı orijinaline uygun olarak geçerli bir ölçme aracı olarak nitelendirilebilir. Ölçeğin ölçüt geçerliği ile ilgili bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

2.2.2. Ölçüt Geçerliği

YBÖ ölçeği Türkçe formunun ölçüt bağıntılı geçerliğinin test edilmesinde Akademik Özyeterlik Ölçeği (Yılmaz vd., 2007) kullanılmıştır. İki ölçek arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon analizi gerçekleştirilmiş olup Tablo 2'de bu bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2: Betimsel İstatistikler ve İki Ölçek Arasındaki Korelasyon Değerleri

	Ort	ss	α	1	2	3	4	5
1 Azim	14.81	3.37	.83					
2 Öğrenme Motivasyonu	11.40	2.75	.87	.62				
3 Üstbilis	7.35	1.91	.75	.60	.74			
4 Özyönetim	11.31	2.49	.74	.68	.66	.72		
5 Yaşam Boyu Öğrenme Toplam	44.86	9.12	.90	.87	.87	.85	.87	
6 Akademik Özyeterlik Toplam	22.54	5.18	.79	.55	.50	.48	.50	.59

Not: Tüm korelasyon değerleri .01 düzeyinde anlamlıdır ($p<.01^{**}$).

Tablo 2'de görüldüğü gibi, Akademik Özyeterlik Ölçeği toplam puanı ile YBÖ toplam puanı ($r=.59$; $p<.01$), azim ($r=.55$; $p<.01$), öğrenme motivasyonu ($r=.50$; $p<.01$), üstbilis ($r=.48$; $p<.01$) ve özyönetim ($r=.50$; $p<.01$) alt boyutları arasında orta düzeylerde pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları için düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ile iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış ve bulgular aşağıda güvenirlik başlığı altında verilmiştir.

2.2.3. Güvenirlik

YBÖ ölçeğinin güvenirlik analizleri iç tutarlılık katsayı düzeltilmiş madde toplam korelasyonları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda düzeltilmiş madde toplam korelasyonları da incelenmiş ve .47 ile .79 arasında değiştiği görülmüştür. Tablo 2'de görüldüğü gibi YBÖ ölçeğinin alt boyutlarından azim .83; öğrenme motivasyonu .87; üstbilis .75 ve özyönetim alt boyutu .74 düzeyinde güvenirlik katsayısına sahiptir. Ölçeğin geneli için

hesaplanan Cronbach alfa katsayısı ise .90 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genelinin mükemmel düzeyde; alt boyutlarının kabul edilebilir ve iyi düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir (Yockey, 2016). Düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarının .30 üzerinde değerler alması ölçekteki maddelerin bireyleri ayırt edebileceğini göstermektedir (Fidell, 2017).

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme düzeylerini belirlemek için Drewery vd. (2017) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği”ni Türkçeye uyarlamak amaçlanmıştır. Uyarlama çalışması kapsamında ölçeğin verileri toplanmıştır. Veriler toplandıktan sonra geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ölçeğin geçerliği için öncelikle, yapı geçerliği DFA ile sınanmış; t-değerleri ve faktör yük değerlerinin iyi; uyum indeksi değerlerinin genel olarak her iki çalışma grubu için kabul edilebilir ve iyi değerlerde olduğu görülmüştür. Ölçüt bağımlı geçerlik için Yılmaz vd. (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan “Akademik Özyeterlik Ölçeği” ile “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği” arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Çalışma grubunda, “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği” ile “Akademik Özyeterlik Ölçeği” arasında orta düzeylerde pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme düzeyleri arttıkça akademik özyeterlik düzeyleri de artmaktadır.

Ortaya çıkan bulgular, ölçeğin Türkçe formunun orijinal yapıya uygun olarak aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Aynı zamanda ölçeğin benzer bir yapı olan akademik özyeterlik ile orta düzeyde anlamlı bir ilişkisinin olması geçerliğine ilişkin bir diğer kanıtı oluşturmaktadır. Bu sonuçlar, ölçeğin Türkiye örnekleminde bireylerin yaşam boyu öğrenmelerine yönelik eğilimlerini belirlemekte kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmadaki geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları bağlamında, “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği” Türkçe formunun üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme düzeyini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabileceği söylenebilir. Bununla birlikte uyarlanan bu ölçek, orijinaline uygun olarak geçerli bir ölçme aracı olarak nitelendirilebilir. Ölçeğin alt boyutları olan içsel motivasyon, azim, üstbiliş ve öz yönetimli öğrenme ve davranma konularında çalışacak araştırmacılar bu ölçeği kullanarak bu konularda örneklem grubu ile ilgili bilgi edinebilir. Ölçek araştırmacılar ve uygulamacılar tarafından kullanılabilir.

Çalışmada 1 üniversitenin 3 farklı bölümünde öğrenim gören 217 üniversite öğrencisinden veri toplanması, bu çalışmanın sınırlılıklarından biridir. Dolayısıyla kolay örnekleme yoluna gidilmiştir. Ölçek farklı örneklem gruplarında denenebilir. Farklı bölgelerden, daha fazla bölümden ve üniversite öğrencisinden veri toplanması, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin daha fazla kanıt oluşturabilir.

Aynı zamanda genel olarak dil edimine ve Türkçe öğrenimine yönelik eğilim ile ilgili yapılacak olan çalışmalarda da kullanılabilir. Ayrıca yaşam boyu öğrenmenin tüm eğitim düzeylerinde ve özellikle de yükseköğretimde yapılacak düzenlemelerle öğrenme-öğretme sürecinde daha etkin hâle getirilmesi, bireyler üzerinde olumlu sonuçlar görülmesine olanak sağlayabilir.

Kaynaklar

- Akkuş, N. (2008). *Yaşam boyu öğrenme becerilerinin göstergesi olarak 2006 pisa sonuçlarının Türkiye açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aksoy, M. (2008). *Hayat boyu öğrenme ve kariyer rehberliği ilkelerinin istihdam edilebilirliğe etkileri: Otel işletmeleri üzerine bir uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, Ş. F., Sarıkaya, Ö. ve Vatansever, K. (2016). Yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinin tıp eğitimi alanı için geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 15(47), 38-46.
- Ayhan, S. (2006). Dünden bugüne yaşam boyu öğrenme (haz. Sayılan, F. ve Yıldız, A.). *Yaşam Boyu Öğrenme 2*. baskı içinde. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2-14.
- Berberoğlu, B. (2010). Yaşam boyu öğrenme ile bilgi ve iletişim teknolojileri açısından Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki konumu. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 5(2). 113-117.
- Boztepe, Ö. ve Demirtaş, Z. (2016). The adaptation of lifelong learning scale into Turkish culture. *Journal of Family, Counseling, and Education*, 1(1), 10-17.
- Cevher, Y. Ö., Atagül, Y. Y. ve Enser, R. (2016). Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yabancı dil olarak Türkçe edinimine etkisi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 277-284.
- Commission of the European Communities (2000). *A memorandum on lifelong learning*. Brussels. http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf (Erişim tarihi: 10.05.2020).
- Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Drewery, D., Nevison, C., Pretti, T. C. ve Pennaforte, A. (2017). Lifelong learning characteristics, adjustment and extra-role performance in cooperative education. *Journal of Education and Work*, 30(3), 299-313.
- Duman, A. (2006). *Yetişkinler eğitimi*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Engin, M., Kör, H. ve Erbay, H. (2017). Yaşam boyu öğrenme ölçeği Türkçe uyarlama çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(49), 1561-1572.
- Erdoğan, Gür, D. ve Arsal, Z. (2016). The development of lifelong learning trends scale (LLLTS). *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 114-122.
- Field, A. (2017). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (5th ed.). North American Edition. Sage.
- Gunuc, S., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2014). Developing an effective lifelong learning scale (ELLS): study of validity & reliability. *Education and Science*, 39(171), 244-258.
- Gündoğan, N. (2003). Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde bir istihdam politikası aracı olarak "yaşam boyu öğrenme" ve bazı örnek program ve uygulamalar. *Kamu İş*, 7(2), 2-15.
- Güneş, F. (2017). Okuma ve sınırsız öğrenme. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 2(1), 1-20.

- Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). New York: Guilford Press.
- Lambeir, B. (2005). Education as liberation: the politics and techniques of lifelong learning. *Educational Philosophy and Theory*, 37(3). 350.
- Özcan, A. (2008). *Avrupa Birliği'nin yaşam boyu öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2014). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Harlow: Pearson Education.
- Wain, K. (2000). The learning society: postmodern politics. *International Journal of Lifelong Education*, 19(1), 36-53.
- Yılmaz, M. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 253-262.
- Yılmaz, M., Gürçay, D. ve Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 253-259.
- Yockey, R. D. (2016). *SPSS demystified: a step-by-step guide to successful data analysis* (2nd ed.). New York: Prentice Hall.

Ek: Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (YBÖ) Türkçe Formu.

Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (YBÖ) Türkçe Formu

1. Bilgilerimi farklı durumlarda ve problemlerde kullanabilirim.
 2. Beklenmedik sorunlar ortaya çıktığında onları üstesinden gelerek çözebilirim.
 3. Mevcut sorunların çözümüne yönelik fikir yürütürüm.
 4. Yeni bilgileri öğrenmede başarılıyım.
 5. Öğrenmeyi severim.
 6. Öğrenmekten oldukça keyif alırım.
 7. Öğrenmek için kendimi motive ederim.
 8. Daha iyi öğrenmek için (bir konuda bilgi ve beceri sahibi olmak için) zaman ayırırım.
 9. Genellikle öğrendiklerimin ("Ne öğrendim?", "Ne kadar öğrendim?" gibi) farkındayım.
 10. Öğrendiklerimin sorumluluğu bana aittir.
 11. Öğrendiklerim için sorumluluk alırım.
 12. Öğrenmek istediklerimi nasıl öğrenebileceğimi bilirim.
- Alt Boyutlar:** Azim: 1, 2, 3, 4; Öğrenme Motivasyonu: 5, 6, 7; Üstbilis: 8, 9; Özyönetim: 10, 11, 12.

Extended Abstract

In the modern world of today, which is constantly changing and developing, it is inevitable that individuals struggle with their own problems, improve themselves, keep up with the period they live in and transform learning into an ongoing form in order to strengthen their knowledge. Because learning includes a process that continues with life-changing and developing. Lifelong learning, in its simplest definition, is that “there is an interest and tendency towards learning in the process that the individual continues his life” (Yılmaz, 2016). “Lifelong learning includes the formal education and independent learning that the individual has started at a child’s age” (Ayhan, 2006). “In this direction, lifelong learning; It is a learning process that can be carried out at any level of education and in any environment, regardless of the individual’s age, social-social status, etc.” (Aksoy, 2008).

It is certain that the lifelong learning tendency is effective in language learning. For this reason, lifelong learning can be utilized in language teaching in general and in Turkish teaching in particular, by making various arrangements in the field of education related to lifelong learning, developing and maturing the education infrastructure. Including lifelong learning in the education system completely and including it in elementary, secondary and higher education programs and gradually taking place in these education programs as a lesson will add a new dimension to the learning and teaching process.

The “Lifelong Learning Scale”, which is the subject of the study, is in terms of determining how individuals will acquire and learn new and different information, motivate to learn, their skills and determination to solve the problems they encounter, determine their learning paths and how they will take an attitude towards spreading their wishes to life. It is important as it is a very effective data collection tool in obtaining information.

The purpose of the study is to determine the lifelong learning levels of university students by the “Lifelong Learning Scale” which is adapted by Drewery et al. (2017) to Turkish. The English form of the scale has been translated into Turkish by two experts in both English and Turkish. After the draft Turkish form was examined by the researchers, the translation expressions agreed upon were left in the draft form and other statements were removed. The form was also examined by a faculty member from the Guidance and Psychological Counseling department and expert opinion was obtained before the pilot study. The sample group of the study consists of 166 (76.5%) women and 51 men (23.5%) who continue their education in the Department of Primary Education, Preschool Teaching and Turkish Teaching in the 2019-2020 academic year of Amasya University. It constitutes of 217 teacher candidates in total. The construct validity of the Turkish form of the scale was determined by CFA [Confirmatory Factor Analysis]; reliability was examined by reliability analysis in SPSS program. The “Lifelong Learning Scale” was examined using the “Academic Self-Efficacy Scale” (Yılmaz et al., 2007) for criterion-related validity. Accordingly, in the study group, there was a moderately positive relationship between the sub-dimensions of the “Lifelong Learning Scale” and the sub-dimensions of the “Academic Self-Efficacy Scale”. Corrected item total correlations and internal consistency coefficients were calculated for the reliability studies of the scale. In the reliability studies of the scale, the Cronbach Alpha reliability coefficient of the “Lifelong Learning Scale” was found to be sufficient. The findings show that the Turkish form of the scale measures the same structure in accordance with the original structure.

Within the scope of the adaptation study, the data of the scale were collected. After the data were collected, validity and reliability analyzes were performed. For the validity of the scale, firstly, the construct validity was tested with CFA; t-values and factor load values are good; fit index values were generally acceptable and good values for both study groups. For criterion related validity, Pearson's correlation coefficient was calculated to determine the relationship between "Lifelong Learning Scale" and "Academic Self-Efficacy Scale" adapted to Turkish by Yılmaz et al. (2007). In the study group, it was observed that there was a moderately positive relationship between "Lifelong Learning Scale" and "Academic Self-Efficacy Scale". According to this result, as the lifelong learning levels of prospective teachers increase, academic self-efficacy levels also increase.

The findings show that the Turkish form of the scale measures the same structure in accordance with the original structure. At the same time, the fact that the scale has a moderately significant relationship with academic self-efficacy, which is a similar structure, constitutes another proof of validity. These results show that the scale is a valid and reliable measurement tool that can be used to determine the tendencies of individuals towards lifelong learning in Turkey sample.

As a result, in the context of validity and reliability studies in this study, it can be said that the Turkish version of the "Lifelong Learning Scale" can be used as a valid and reliable measurement tool for determining the lifelong learning level of university students. However, this adapted scale can be qualified as a valid measuring tool in accordance with the original. Researchers who will work on the internal motivation, academic grit, metacognition and self-directed learning and behavior, which are the sub-dimensions of the scale, can obtain information about the sample group on these topics.

Data collection from three different programs and 217 prospective teachers is one of the limitations of this study. Therefore, easy sampling method was chosen. The scale can be used in different sample groups. Collecting data from different regions, more departments, and prospective teachers can provide more evidence of the validity and reliability of the scale.

At the same time, this scale can also be used in studies to be conducted on the tendency towards language learning and Turkish learning and the level of lifelong learning. In addition, lifelong learning can be made more effective in the learning-teaching process of lifelong learning through arrangements to be made in all levels of education, especially in higher education.

